

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu *MUDr. Mateja Škorvánka, PhD.*, odborného asistenta Neurologickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura, na tému **„Klinické aspekty vybraných nemotorických prejavov Parkinsonovej choroby“**, v študijnom odbore Neurológia.

Téma, ktorú si autor zvolil pre habilitačnú prácu, je vysoko aktuálna. Popri prograse v pokročilých metódach liečby motorických symptómov Parkinsonovej choroby (PCh) sa stále častejšie dostávajú do popredia práve nemotorické symptómy, ktoré zostávajú viac-menej refraktérne na konvenčnú liečbu a vo veľkej miere prispievajú k deteriorácii kvality života pacientov.

Formálna stránka

Predložená práca má 117 strán, je logicky rozdelená do štyroch tematických celkov:

1. Možnosti komplexného hodnotenia nemotorických prejavov Parkinsonovej choroby
2. Prodromálna Parkinsonova choroba
3. Vzťah medzi nemotorickými prejavmi a kvalitou života u pacientov s Parkinsonovou chorobou
4. Klinické aspekty apatie a únavy pri Parkinsonovej chorobe

Prácu dopĺňa 9 monotematických prác. Autor použil 99 literárnych zdrojov, približne $\frac{3}{4}$ odkazov je z posledných 10 rokov. Práca je obohatená o 5 tabuliek.

Štruktúra práca je prehľadná, zrozumiteľná, k formálnej stránke nemám pripomienky.

Komentár k jednotlivým častiam habilitačnej práce

Možnosti komplexného hodnotenia prejavov Parkinsonovej choroby

V tejto časti autor pojednáva o náročnosti hodnotenia závažnosti nemotorických symptómov PCh, venuje sa hlavne aspektom novej škály MDS-UPDRS, ktoré sú rozpracované aj v dvoch prvo-autorských a jednej spoluautorskej práci:

Škorvánek M, et al. (2013) Validation of the Slovak version of the Movement Disorder Society - Unified Parkinson's Disease Rating Scale (MDSUPDRS). Cesk Slov Neurol N 76:463-468.

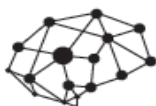
Škorvánek M, et al. (2017) Differences in MDSUPDRS scores based on Hoehn & Yahr stage and disease duration. Mov Disord Clin Pract 4:536-544.

Martinez-Martin P, Škorvánek M, Rojo-Abuin JM, et al. (2017) Validation study of the Hoehn and Yahr Scale included in the MDS-UPDRS. Mov Disord Clin Pract: Accepted 2017 Oct 22

Druhá časť je venovaná škálam určeným na hodnotenie kognitívnych porúch, ktoré by mali, resp. nemali byť používané pri vyšetrovaní pacientov s PCh. Poznatky sú doložené recentnou prvo-autorskou prácou v renomovanom karentovanom časopise:

Škorvánek M, Goldman J, Jahanshahi M, et al. (2017) Global scales for cognitive screening in Parkinson's disease: critique and recommendations. Mov Disord 2017 Nov 23 [Epub ahead of print] DOI: 10.1002/mds.27233.

Poznámam, že táto práca je výstupom špecifickej, pomerne malej pracovnej skupiny expertov svetového významu - *the MDS Rating Scales Review Committee*, v ktorej kolega Škorvánek na základe jeho medzinárodného renomé, aktívne pracuje.

Prodromálna Parkinsonova choroba

V tejto časti je analyzovaná problematika rizikových faktorov, ako aj klinických (motorických aj nemotorických) a rádiologických prodromálnych symptómov PCh. Opiera sa o údaje z autorovej štúdie o výskyte predmotorických príznakov aj tkanivových biomarkerov u pacientov podstupujúcich rutinnú kolonoskopiu. Predbežné výsledky už boli publikované:

Škorvánek M, et al. (2017) Prevalence of prodromal Parkinson's disease as defined by MDS research criteria among elderly patients undergoing colonoscopy. J Parkinson Dis 7:481-489.

Vzťah medzi nemotorickými prejavmi a kvalitou života u pacientov s Parkinsonovou chorobou

Nemotorickým príznakom sa pripisuje stále väčší podiel na zhoršovaní kvality života pacientov s PCh, čo autor potvrdil aj vo svojej práci :

Škorvánek M, et al. (2015) Relationship between the non-motor items of the MDS-UPDRS and Quality of Life in patients with Parkinson's disease. J Neurol Sci 353:87-91.

Klinické aspekty apatie a únavy pri Parkinsonovej chorobe

Posledná časť sa venuje významu, diagnostike a diferenciálnej diagnostike apatie a únavy, ktoré sú veľmi častým, ale poddiagnostikovaným a často neadekvátne manažovaným symptómom PCh. Viacročná práca je zhrnutá v troch prvo-autorských prácach:

Škorvánek M, et al. (2013) Clinical determinants of primary and secondary fatigue in patients with Parkinson's disease. J Neurol 260:1554-1561.

Škorvánek M, et al. (2013) Apathy in elderly nondemented patients with Parkinson's disease: clinical determinants and relationship to quality of life. J Geriatr Psych Neurol 26:237-243.

Škorvánek M, et al. (2015) The associations between fatigue, apathy, and depression in Parkinson's disease. Acta Neurol Scand 131:80-87.

Záverečné hodnotenie

V predloženej habilitačnej práci MUDr. Matej Škorvánek, PhD. prezentoval komplexný pohľad na nemotorické symptómy Parkinsonovej choroby, s prezentovaným vlastným prínosom k danej problematike, na vedeckej a profesionálnej úrovni. Celá práca vrátane publikácií dokladuje dlhoročnú a systematickú prácu autora na poli extrapyramídových ochorení so špecifickým, medzinárodne významným prínosom v oblasti nemotorických príznakov PCh. Prináša aktuálne a relevantné informácie o prevalencii, diagnostike a diferenciálnej diagnostike nemotorických príznakov. Zdôrazňuje aj ich budúci význam v diagnostike prodromálnych štádií PCh.

Predložená habilitačná práca jednoznačne spĺňa všetky formálne aj obsahové kvality a odporúčam ju na obhajobu, po absolvovaní ktorej navrhujem, aby bol autorovi udelený akademicko-pedagogický titul docent podľa príslušného zákona.

Bratislava, 25. februára 2018
LF UK Bratislava

Prof. MUDr. Peter Valkovič, PhD.